

gende Lovforslag paa ethvert Omraade, der er medtaget i Cirkulæret af 1869, og som nu er opført i denne Opregnings 10 Punkter, kun paalægger Skolekommisjonerne en Forpligtelse til at gjøre Forslag, gjøre Indstillinger, afgive Betænkning osv., medens Cirkulæret overalt med Hensyn til disse Punkter har givet Skolekommisjonerne en bestemmende og afgjørende Myndighed. Dette gjælder navnlig om de 6 Punkter: Indrømmelsen af extraordinære Frier, Berømmelsen af de befalede Skoleexaminer, Bedømmelsen af, hvorvidt Børnene ere behørig underviste og som Følge deraf ere fritagne for offentligt Skolebesøg i Henhold til Loven af 2den Mai 1855 § 1, Fordelingen af Børnene i Skolens forskjellige Klasser, Valg blandt de autoriserede Lærebøger og endelig Udskrivningen af Skolen. — Paa alle disse 6 Punkter, med andre Ord omtrent paa samtlige Punkter, giver Cirkulæret af 1869 Skolekommisjonerne en bestemmende og afgjørende Myndighed, medens det foreliggende Lovforslag kun paalægger dem den Forpligtelse at afgive Betænkning, at gjøre Indstilling og deslige. Jeg tror nu, at denne Forandring i den Fortolkning, som Cirkulæret af 1869 har opstillet af Landkommunalloven, ikke er heldig, og jeg skal til Begrundelse heraf tillade mig at gaa noget nærmere ind paa de enkelte Punkter. — Det kan jo dog vel for det Første ikke negtes, at den Myndighed at kunne indrømme extraordinære Frier ikke er Mere eller Videre end, hvad man vel kan overdrage til Skolekommisjonerne, og at det stiller sig som meget tvivlsomt, om det er heldigt at gjøre Indrømmelsen af saadanne Frier, der maasse kun omfatte en enkelt Dag og maasse er foranlediget ved et specielt Andragende i en særlig Anledning fra Læreren eller fra anden Side, til Gjenstand for Andragende til Skolekommisjonen, samlet Møde af denne i den Anledning, Afgivelse af Betænkning fra dens Side og Afgjørelse af Sagen ved Sogneraadet, hvorefter den skal vandre den samme Vej tilbage. Dette vilde i alt Fald være at indføre et Omstøb, som jeg ikke kan se er tilstrækkelig begrundet. Med Hensyn til det næste Punkt, nemlig Berømmelsen af de be-

falede Skoleexamina, tror jeg, at man maa gaa lidt videre og sige, at det ikke alene mangler al Grund at henlægge Afgjørelsen deraf til Sogneraadet, men at det endogsaa er lidt nærgaaende — eller hvad jeg skal kalde det — at ville forbeholde Sogneraadet Myndighed til at beramme Skoleexaminerne, ved hvilke Sogneraadets Medlemmer ikke ere pligtige at være tilstede, men hvor derimod Skolekommisjonens Medlemmer skulle besørge Censuren. Examenstiden er jo desuden allerede væsentlig givet ved de gjældende Bestemmelser, og der vil altsaa kun være Tale om enkelte Dage i en Uge, imellem hvilke det dog synes, at Skolekommisjonens Medlemmer bør kunne vælge, alt efter deres øvrige Forretninger og efter de Pligter, som de ellers maatte have at opfylde. At unddrage dem Berømmelsen af Skoleexaminerne forekommer mig derfor at være saa besynderligt, at jeg ikke kan forstaa, hvad Hensigten dermed kan være. Med Hensyn til det 3die Punkt i § 1, hvorved man vil unddrage Skolekommisjonerne Afgjørelsen af, hvorvidt de Børn, der ønskes fritagne for Besøg i de offentlige Skoler, ere behørig underviste, idet Kommisjonerne fremtidig kun skulle afgive Betænkning derover, gjælder det Samme som om flere af de andre Punkter, at det synes aldeles urimeligt at henlægge Afgjørelsen deraf til Sogneraadene, som jo ikke undersøge Børnenes Kundskaber og Fremgang, og som derfor heller ikke kunne bedømme, om de ere tilstrækkelig underviste. Dette vil jo alene kunne gjøres af dem, som overhøre Børnene, eller i hvis Overværelse de blive prøvede, og hvad en Indstilling derfor skal til paa dette Omraade, er mig ikke klart. Der er jo intet andet Moment at lægge til Grund for Afgjørelsen, end hvad Skolekommisjonerne have iagttaget; derpaa maa det bero, hvorvidt der kan gives fritagelse for offentligt Skolebesøg eller ikke. Det Samme gjælder jo i endnu højere Grad om Fordelingen af Børnene i Klasserne. Hvorledes skulle Sogneraadene med nogen Nytte og med noget Held kunne blande sig i Skolekommisjonernes Tilsyn med denne Fordeling? Det er jo Skolekommisjonerne, der holde Die med Børnenes Fremgang og Udvikling, hvorimod det